

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

РЕШЕНИЕ № 9

София, 4 октомври 2011 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Емилия Друмева
 Владислав Славов
 Димитър Токушев
 Благовест Пунев
 Пламен Киров
 Красен Стойчев

Георги Петканов
 Ванюшка Ангушева
 Цанка Цанкова
 Стефка Стоева
 Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Силвия Василева разгледа в закрито заседание на 4 октомври 2011 г. конституционно дело № 7/2011 г., докладвано от съдията Георги Петканов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията.

Делото е образувано на 22 март 2011 г. по искане на главния прокурор на Република България за обявяване на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /ПОДНС/, /обн. ДВ, бр. 58 от 27.07.2009 г., последно изменение, ДВ, бр. 43 от 08.06.2010 г. /. В искането се твърди, че тази разпоредба е противоконституционна в частта, „в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да предоставят сведения и документи, които

представляват следствена тайна, поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията.”

Правилникът за организацията и дейността на Народното събрание е особен вид нормативен акт, който не е закон и се приема въз основа на Конституцията /Решение № 7 от 2010 г. по к.д. № 5 от 2010 г./. Той подлежи на контрол за конституционност от Конституционния съд, като акт на Народното събрание /чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията/, а преценката се прави единствено с оглед на това, дали са нарушени конституционни разпоредби. С посочения текст /чл.100 ПОДНС/ Народното събрание задължава всички държавни органи и длъжностни лица от администрацията и гражданите да предоставят необходимите сведения и документи, дори когато те представляват следствена тайна.

Интересите на гражданите и обществото изискват изграждането на независима съдебна власт при установения от Конституцията принцип за разделението на властите. Според главния прокурор съдържанието на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС е в противоречие с чл. 8 от Конституцията, провъзгласяващ разделението на властите и с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, който гарантира независимостта на съдебната власт. Той поддържа, че оспорената разпоредба поставя дейността на органите на съдебната власт по осъществяването на наказателното правосъдие в зависимост от законодателната власт, което е в противоречие с Конституцията.

В искането се твърди още, че с посочения текст на чл. 100 ПОДНС Народното събрание задължава всички държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинска администрация и гражданите да предоставят необходимите сведения и документи във връзка с въпросите, предмет на анкети, проучвания и изслушвания, дори когато сведенията представляват следствена тайна. Главният прокурор поддържа разбирането, че чл. 100 ПОДНС в атакуваната му част е в несъответствие с Конституцията на Република България и законодателната власт

недопустимо се намесва в конституционните правомощия на съдебната власт.

С определение от 16 май 2011 г. Съдът е допуснал искането за разглеждане по същество конституционносъобразността на оспорената разпоредба. Със същото определение са конституирани като заинтересовани страни Народното събрание, Министерският съвет, министърът на вътрешните работи, министърът на правосъдието, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Съюзът на съдиите в България, Асоциацията на прокурорите в България, Националното сдружение на българските прокурори и Висшият адвокатски съвет, като им е предоставена възможност да представят писмени становища по делото.

Съдът е изискал от Народното събрание стенографските протоколи от пленарните заседания по приемането на Правилника за организацията и дейността на 41-вото Народно събрание.

С дадения в определението срок са постъпили писмени становища от Народното събрание, Върховния касационен съд, Асоциацията на прокурорите в България и Висшия адвокатски съвет. Останалите заинтересовани страни не са представили становища.

В рамките на предоставения му срок главният прокурор се е възползвал от възможността да представи допълнителни съображения. В тях той се спира на противоречията на чл. 100 ПОДНС, отнасящи се до разделението на властите. С въведеното в него задължение, което практически осуетява наказателното преследване, се противоречи на принципа за разделение на властите и парализира дейността на една от властите, каквато в случая е съдебната власт. Според главния прокурор разпоредбата на чл. 100 ПОДНС води до намеса на законодателната власт в съдебната, до вмешателство при реализирането на конституционните функции на съдебната власт. Със задължението, което чл. 100 ПОДНС установява за държавните органи, част от които са и следствените органи и

тези на прокуратурата, се преминава границата на разделение на властите. Съобразно разпоредбата на НПК, събирането на сведения и документи във връзка с разследването на дадено престъпление по същество е осъществяването на досъдебно производство, което от своя страна е една от основните функции на органите на съдебната власт. Според главния прокурор чрез разпоредбата на чл. 100 ПОДНС законодателната власт се намесва в осъществяването на конституционните функции на съдебната власт, което противоречи на чл. 8 от Конституцията и това важи не само когато разследването се осъществява от следователи и прокурори, но и когато то се осъществява от представители на изпълнителната власт, каквито са разследващите полицаи. Определящото в случая е характерът на дейността им, а това е част от нея, присъща на съдебната власт.

Както изтъква главният прокурор в чл. 130, ал. 7 от Конституцията са определени границите, в които Народното събрание може да се интересува и намесва в дейността на съдебната власт. Висшият съдебен съвет /ВСС/ приема доклад на главния прокурор за дейността на прокуратурата и разследващите органи и го внася в Народното събрание. Чрез него и чрез неговото обсъждане Народното събрание може да узнава и да се запознава със сведения и документи, които представляват следствена тайна. Главният прокурор твърди, че запазването на следствената тайна е гаранция за осъществяване на функциите на съдебната власт като самостоятелна функция на държавна власт. Нейното разпространяване, включително и чрез предоставянето на сведения и документи, които представляват следствена тайна, нарушава конституционния принцип за разделение на властите.

По делото е представено становище от Народното събрание, с което се поддържа, че искането е неоснователно, тъй като чл. 100 ПОДНС не противоречи на Конституцията. Народното събрание не подкрепя исканията на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС в частта, в

41

която установява задължение на държавни органи и длъжностни лица да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна. В чл. 80 от Конституцията е вменено в задължение на длъжностните лица и гражданите, когато бъдат поканени, да се явяват пред парламентарните комисии и да им предоставят исканите от тях сведения и документи. Според Народното събрание тук законодателят не е ограничил нито кръга на лицата, нито кръга на информацията, която следва да бъде предоставена. В този смисъл атакуваната разпоредба на чл. 100 ПОДНС е отражение на разпоредбата на чл. 80 от Конституцията. Следва да се има предвид още, че информацията, която би получило Народното събрание може да се използва единствено за осъществяване на функциите му. Народното събрание няма друг правно регламентиран способ за намеса в работата на съдебната система.

Върховният касационен съд /ВКС/ изцяло подкрепя искането на главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС. Становището на ВКС е за уважаване искането на главния прокурор, поради противоречие на цитираната разпоредба от ПОДНС с чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията. Искането на главния прокурор се споделя по изложените в него съображения, както относно допустимостта, така и относно основателността му.

Според ВКС искането е основателно и поради други съображения. Оспорената разпоредба, доколкото включва между задължените лица още президента, вицепрезидента, конституционните съдии и всички магистрати, противоречи пряко на Решение № 5 от 1995 г. по к.д. № 3 от 1995 г. Според ВКС в Решение № 5 от 1995 г. за първи път е извършено т.нар. конформно /щадящо, съхраняващо/ тълкуване на закона. То се приема да е конституционносъобразно, но само при положение, че се разбира и прилага със смисъла и съдържанието, разкрити от Конституционния съд. В случая Съдът избира между възможните

тълкувания на закона онова, което съответствува на Конституцията и обявява, че законът остава да действа именно при това тълкуване и така избягва постановяването на анулиращо закона решение.

В същото решение КС е приложил техниката на т.нар. още неутрализиращо конформно тълкуване като от тълкуваната разпоредба е изключил онази възможна нейна интерпретация, която би я поставила в противоречие с Конституцията. Сезиран с оспорване на конституционносъобразността на чл. 95 от тогавашния ПОДНС, КС е приел, че разпоредбата не противоречи на чл. 8 от Конституцията, с изключение на президента, вицепрезидента, конституционните съдии и всички магистрати. Решение № 5 от 1995 г. по к.д. № 3 от 1995 г. като задължително за всички органи, юридически лица и граждани /чл. 14, ал. 6 от Закона за Конституционния съд/, а следователно и за самото Народно събрание, е налагало по начало изключване от кръга на възможните източници на информация лицата, които КС е изключил.

ВКС счита също, че единственият проблем за непосредствено действие на решението е, дали задължителната му сила може да следва само от мотивите към него, където КС е заявил, че „императивно следва да бъдат посочени лицата, по отношение на които този текст не се прилага”. ВКС подкрепя дадения в теорията положителен отговор на въпроса, че главните /принципни, „носещи”/ мотиви са задължителни независимо към какво тълкуване се отнасят – нормално /абстрактно, несвързано с определения казус/ или казуално /свързано с определен казус/.

А по отношение на всички останали лица чл. 100 ПОДНС е в противоречие според ВКС с чл. 117, ал. 2 от Конституцията поради съображенията, изложени от главния прокурор. Опазването на следствената тайна е дейност по осъществяване функциите на съдебната власт. Нейната независимост според ВКС е заплашена в най-голяма степен с намесата от представители на другите власти, която винаги може да повлияе на вътрешното убеждение на прокурори и следователи, на съдии и

съдебни заседатели. Тя може да създаде предпоставки за прояви, противоречащи на изискващите се от тях обективност и безпристрастност.

Асоциацията на прокурорите в България /АПБ/ поддържа искането на главния прокурор на Република България за установяване противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС, заедно с подкрепящите го мотиви. АПБ намира още, че атакуваният текст от ПОДНС противоречи на Конституцията с оглед разделението на властите по смисъла на чл. 8, доколкото създава възможност неприключило досъдебно производство да бъде предмет на парламентарен контрол. Магистратите са политически неутрални и издаваните от тях актове не могат да бъдат предмет на политически контрол. Установеното за магистрат задължение да предостави на Народното събрание информация, когато същата съставлява следствена тайна, възпроизвежда класическа форма на парламентарен контрол, което е недопустимо в отношенията с политически независимата съдебна власт.

Атакуваният текст от ПОДНС противоречи на Конституцията и с оглед независимостта на съдебната власт, доколкото създава възможност за извършване на парламентарно проучване и анкета върху информация, събирана в хода на неприключило досъдебно производство и в тази връзка представляващо следствена тайна. Според АПБ независимостта на съдебната власт се изразява в правната недопустимост другите власти пряко да въздействат на органите на съдебната власт при упражняването на техните правомощия. АПБ счита, че законодателната власт може да влияе на съдебната само косвено – чрез изменение в устройствените и процесуални закони. В тази връзка чл. 100 ПОДНС законово рамкира пряка, следователно недопустима намеса на законодателната власт в дейността на съдебната. Създава възможност парламентарна комисия да получава и използва информация – предмет на разследване, вкл. такава, получавана в резултат на оперативни разработки, използвани СРС или отнасящи се до личния живот на гражданите. Следователно с атакуваната

разпоредба е поставена под угроза не само независимостта на съдебната власт, но и правата на гражданите, които съдебната власт по Конституция трябва да брани.

В становището си Висшият адвокатски съвет /ВАДвС/ твърди, че искането на главния прокурор за установяване на противоконституционност е неоснователно. Според него следствената тайна няма никаква връзка с вътрешното убеждение на органите на съдебната власт, респ. с тяхната независимост. Тя е предвидена в закона единствено с цел доказателственият материал да не стане достояние на разследваното лице, което може да се отрази негативно върху качеството на досъдебното производство. Правото на парламентарните комисии на Народното събрание да поискат информация за факти, съставляващи следствена тайна, не представлява вмешателство в дейността на прокурора и разследващите лица. Органите на Народното събрание нямат правомощия да им дават указания как да формират вътрешното си убеждение. Според ВАДвС съдът е независим, без да оперира със следствена тайна и затова тя е неотнормима към независимостта на съдебната власт.

В становището на ВАДвС се твърди още, че искането на главния прокурор не отчита чл. 80 от Конституцията. Той пряко задължава длъжностните лица и гражданите, когато бъдат поканени, да се явяват пред парламентарните комисии и да им предоставят исканите сведения и документи. От тази разпоредба според ВАДвС не са изключени и данните, представляващи следствена тайна. Такова е и становището на Народното събрание. В него се сочи още, че тук законодателят не е ограничил нито кръга на лицата, нито кръга на информацията, която следва да бъде предоставена. Затова според Народното събрание разпоредбата на чл. 100 ПОДНС е отражение на разпоредбата на чл. 80 от Конституцията.

Конституционният съд обсъди съображенията, съдържащи се в искането и в становищата на заинтересованите страни, и за да се произнесе взе предвид следното:

Интересите на гражданите и обществото налагат изграждането на независима съдебна власт при установения в чл. 8 от Конституцията принцип за разделение на властите. Ефективната съдебна защита на основните права и конституционносъобразното действие на съдебната власт се намират в пряка връзка и с принципа на нейната независимост. По силата на чл. 117, ал. 2 от Конституцията съдебната власт е независима, като при осъществяването на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите са подчиняват само на закона. Зависимостта им от указанията, преценката и насоките на законодателната или изпълнителната власт, както и от други държавни органи и длъжностни лица е нарушение на категоричния конституционен императив съдържащ се в разпоредбата на чл. 117, ал. 2 от Конституцията. В становището на Народното събрание се твърди, че независимостта на съдебната власт не е абсолютна. Това виждане се подкрепя от Конституционния съд. Следва обаче да се има предвид, че няма работеща конституционна система, която да предвижда и осигурява абсолютна независимост на която и да е от трите власти, защото необходимото равновесие се постига чрез взаимно възпиране и взаимодействие. Балансът предполага всяка една от властите да притежава възможност за взаимодействие с другите власти. Чрез взаимното възпиране се осигурява и тяхната независимост.

Въпросът за конституционносъобразността на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС на първо място е свързан с разделението на властите. Недопустимо е да се нарушава принципа прогласен в чл. 8 от Конституцията. Чрез императивната разпоредба на чл. 100 ПОДНС се установява задължение за държавни органи и длъжностни лица да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна.

С оглед принципа за разделение на властите, е недопустимо законодателната власт да присвоява управленски правомощия, които Конституцията не и е предоставила, както е настоящият случай. Трябва да се отбележи, че чл. 8 от Конституцията е основополагаща норма, а държавната власт има три основни сфери на проявление, възложени на три основни системи от органи, относително независими един от друг, които функционират в определена взаимна връзка. Те взаимодействат помежду си и са проява на държавната власт. Разделението на властите не трябва да води до изолация, а до взаимодействие между тях. /Решение № 6 от 1993 г. по к.д. № 4 от 1993 г.; Решение № 1 от 1999 г. по к.д. № 34 от 1998 г.; Решение № 15 от 1999 г. по к.д. № 11 от 1999 г. и др. /. Разбирането за демокрация и правова държава е свързано неразривно с правилото на чл. 8 от Конституцията. Основните за нормалното съществуване на обществото теории като „разделение на властите“, „взаимно възпиране“ и „взаимодействие и сътрудничество“ са плод на исторически традиции, субективни нагласи и съдържат малко или повече неосъществени по нормативен път идеи. Поради това разделението в различните страни и в различните епохи е реализирано в разнообразни съчетания.

С термина „разделение на властите“, както и в много други правни термини се обобщава широко съдържанието, но той се употребява и днес по традиция, създадена под въздействието на определени исторически и политически фактори. Правното и политическото съдържание на термина „разделение на властите“ се състои в това, че става дума за трите основни функции на държавната власт, т.е. разграничаване компетентността между трите групи органи, а не някакво тривластие, включено в управлението на съвременната държава. Иначе казано, разделението на властите може да бъде определено като метод за функциониране на държавната власт и средство за предотвратяване на евентуален произвол от страна на другите държавни органи. Това рефлектира върху правата на гражданите, а между различните власти няма „китайска стена“ и те взаимодействат помежду си.

48

Следва да се има предвид още, че Република България е правова държава и разделение на властите на законодателна, изпълнителна и съдебна от основния закон установява един от принципите на държавното управление. Във всички случаи трите власти е необходимо да си взаимодействат и законодателят е длъжен да осигурява механизми за балансиране на взаимоотношенията между тях. Това взаимодействие обаче не може да бъде абсолютно. От тази гледна точка трябва да се приеме, че разпоредбата на чл. 100 ПОДНС нарушава принципа за разделение на властите и накърнява независимостта на съдебната власт. Тази независимост е гарантирана от това, че при вземане на решение всички съдебни органи се подчиняват само на закона и могат свободно да изграждат своето вътрешно убеждение. Конституционният съд поддържа, че дейността на съдебните органи не може да бъде предмет на контрол от законодателния орган защото това е противоконституционно. Разпоредбата е противоконституционна в частта, с която се установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от администрацията и граждани да предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна. Трите власти взаимодействат помежду си и са проява на държавната власт. Те са равностойни, независими и се възпират една друга, като си взаимодействат /Решение № 6 от 1993 г. по к.д. № 4 от 1993 г.; Решение № 1 от 1999 г. по к.д. № 34 от 1998 г. и др./.

По волята на конституционния законодател съдебната власт е самостоятелната и независима. Законодателят е длъжен да осигурява механизми за балансиране взаимоотношенията между властите, а не да допуска законодателната или изпълнителната власт да се вмества в осъществяване функциите на съдебната. Трябва да се има предвид, че именно съдебната власт е призвана от Конституцията да защитава правата и законните интереси на гражданите. В системата от правни гаранции за защита на правата и законните интереси на гражданите съдебните органи

са най-висши, защото съдът в своята дейност е независим и е подчинен само на закона.

Независимостта на съдебната власт се осигурява и чрез разпоредбата на изречение второ на чл. 117, ал. 2, от Конституцията, според което при осъществяването на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона /Решение № 13 от 1993 г. по к.д. № 13 от 1993 г.; Решение № 3 от 1998 г. по к.д. № 1 от 1998 г.; Решение № 11 от 1998 г. по к.д. № 10 от 1998 г.; Решение № 1 от 1999 г. по к.д. № 34 от 1998 г. и др./. Никой орган, включително и Народното събрание, неговите комисии и народните представители не могат да се намесват в конституционните им правомощия. Правосъдие могат да осъществяват само органи на съдебната власт. Ако такива функции бъдат възложени на органи от други власти, това ще съставлява промяна във формата на управление на държавата /Решение № 3 от 2003 г. по к.д. № 22 от 2002 г./. Макар и самостоятелна, съдебната власт и нейните органи са неразривно свързани с парламентарната форма на управление и са неотменим неин елемент.

Народното събрание не може да изземва функции на съдебната власт, защото се нарушава конституционно установеният баланс между институциите чрез упражняване на функции, които Конституцията е възложила на съдебните органи. В случая Народното събрание излиза извън кръга на правомощията си, посочени в чл. 84 и чл. 85 от Конституцията и изземва конституционни правомощия на съдебната власт. В този смисъл действието на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС е конституционно недопустимо /Решение № 4 от 2008 г. по к.д. № 4 от 2008 г./.

Съдебната власт е структурно и функционално обособена. Тя осъществява правосъдната функция на държавата и от това произтича необходимостта от гаранции за независимостта ѝ. Конституционната разпоредба /чл.117, ал. 2/ в първото си изречение прокламира

независимост на съдебната власт като една от трите власти на държавата. Във второто изречение е посочено, че при осъществяването на своите функции съдиите, съдебните заседатели, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона. Така се гарантира и независимостта на лицата, участващи в правораздаването, както и независимост на цялата система от която са част тези лица. Както е пояснено в решенията на КС, в които е обсъждан и чл. 8 от Конституцията, трите власти са равнопоставени, независими и функционират в определена връзка.

В законодателството няма легално определение на понятието „следствена тайна”, но това могат да бъдат само данни от разследванията, които извършват компетентните органи на досъдебното производство. Разгласяването на материалите по разследването е забранено под страх от наказателна отговорност по чл. 360 НК. Само по изключение може да бъде разрешено такова разгласяване от прокурор по чл. 198, ал. 1 НПК. Опазването на следствената тайна представлява част от осъществяването на съдебната власт от съдебните органи, които са независими при осъществяването на своите функции. Затова, искането на сведения, които съставляват следствена тайна засяга принципа на разделение на властите, както и на независимостта на органите на съдебната власт. Такова искане може да повлияе негативно върху вътрешното убеждение на разследващите органи, а проявата на такъв интерес поставя под съмнение тяхната обективност и безпристрастност.

Като държавни органи прокуратурата и следствието не трябва да предоставят на народните представители сведения и документи, когато те представляват следствена тайна. Това ще рече, че забраната ще важи, когато тези сведения и документи съдържат информация за неприключили разследвания. Следствената тайна трябва да е тайна за всички, включително и за народните представители. Твърде много са причините, заради които всяко разследване трябва да се пази в тайна, а именно - да не избяга разследваният в чужбина или да не се укрие в страната, да не се

10

заплашват свидетелите по делото, да не се опетни името на разследвания при недостатъчно улики срещу него и др. Информацията, която се събира по време на следственото дело е за да се използва в съда за разкриване на обективната истина.

Искането за обявяване на чл. 100 ПОДНС за противоконституционен е основателно. С тази разпоредба съдебните органи се задължават да предоставят необходимите сведения и документи дори когато те представляват следствена тайна. Поставянето на действията на съдебните органи в зависимост от предварително установеното им задължение от орган на законодателната власт представлява недопустима намеса в тяхната работа. Съдебната власт е самостоятелна, като нейната зависимост от административно дадени преценки от други органи /в случая от Народното събрание/ е нарушение на конституционни норми и е недопустимо. Затова Конституционният съд приема, че оспорената разпоредба е конституционно нетърпима. Като се е намесила в конституционните правомощия на съдебната власт, законодателната власт нарушава определени конституционни принципи /Решение № 4 от 2008 г. по к.д. № 4 от 2008 г./.

Разпоредбата на чл. 100 ПОДНС в атакуваната му част е в несъответствие с Конституцията на Република България, доколкото законодателната власт недопустимо се е намесила в конституционните правомощия на съдебната власт. Законодателната власт не може да навлиза в разпоредителните правомощия на съдебната власт, както е направено с чл. 100 ПОДНС. Прокуратурата и следствието са част от съдебната власт. Техният конституционен статус не може да бъде накърняван и тяхната дейност не може да бъде затруднявана чрез нарушаване на следствената тайна. Те не могат практически да осъществяват дейността си, ако следствената тайна бъде нарушена.

Народното събрание не може да присвоява функции на съдебната власт, защото се нарушава конституционно установеният баланс между

институциите. От друга страна, недопустимо е законодателната власт да се намесва в правомощията на съдебната власт и да навлиза в разпоредителните ѝ правомощия. Работата с факти, които представляват следствена тайна е в правомощието на органите на съдебната власт. Затова ако Народното събрание изземва функциите на съдебната власт, то променя конституционно установения баланс между властите и се отнемат правомощия, които Конституцията е предоставила на съдебната власт. В случая Народното събрание е излязло извън кръга на правомощията си, определени от Конституцията и е упражнило правомощия на органите на съдебната власт. Разпоредбата на чл. 100 ПОДНС засяга функционирането на конституционно установени органи и се създават трудности при осъществяването на дейността им. Тя влиза в противоречие с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, създава затруднение и невъзможност за функциониране на държавните институции. Конституционният статус на съдебните органи не може да бъде накърняван и дейността им не може да бъде затруднявана, чрез нарушаване на режима на следствената тайна. С разкриването на следствената тайна те не могат да осъществяват нормално своята дейност. Изземването от страна на Народното събрание на конституционни функции, които принадлежат на съдебната власт е нарушение на принципите на разделение на властите и на независимостта на съдебната власт.

Във връзка с възраженията на ВАДВС и Народното събрание, трябва да се направи паралел между понятията „държавен орган” и „длъжностно лице”. Държавните органи са функционално предназначени и структурно обособени да осъществяват всеки в границите на нормативно определената му компетентност държавна власт. С оглед обхвата на компетентността им в предметно отношение държавните органи биват различни по характер и компетентност. Системата от всички държавни органи образува държавния апарат, който осъществява държавната власт.

Качеството „държавен орган“ не се прекрива с качеството „длъжностно лице“. Няма се предвид лицата или персоналният състав, когато се говори за държавен орган. Точно обратното, при длъжностните лица се имат предвид лицата, които заемат едно или друго място при изпълнението на съответните държавни функции. Двете понятия се изграждат на различни плоскости. От гледна точка на понятието държавен орган е важно какви държавновластнически правомощия той упражнява спрямо другите правни субекти: останалите държавни органи, обществени организации и гражданите. От гледна точка на длъжностни лица става дума за техните права и задължения, за отговорностите, които носят във връзка със служебното си положение. Независимо, че като държавен орган действат физически лица, той не трябва да се идентифицира с тях, без оглед на това какъв орган е – едноличен или колективен. Длъжностни лица пък означава персоналното място на лицата в държавния апарат, техният статут и правоотношението, в което влизат с държавата по силата на служебното си положение.

Според КС искането на главния прокурор трябва да се обсъди във връзка с чл. 80 от Конституцията. Тази разпоредба на Конституцията задължава длъжностните лица и гражданите да предоставят исканите сведения и документи на парламентарните комисии. Нормата няма предвид държавните органи, каквито са прокурорите и следствените органи. Следователно законодателят е ограничил кръга на лицата, които са длъжни да се явят пред парламентарните комисии и да предоставят исканите сведения и документи вкл. и факти, представляващи следствена тайна. В този смисъл разпоредбата на чл. 100 ПОДНС не е в съзвучие с чл. 80 от Конституцията.

Конституционният съд приема, че разпоредбата на чл. 100 ПОДНС е в противоречие с изискванията на чл. 8 от Конституцията, провъзгласяващ разделението на властите и с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, който гарантира независимостта на съдебната власт. Поради това оспореният с

искането на главния прокурор на Република България текст на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /обн. ДВ, бр. 58 от 27.07.2009 г., последно изменение, ДВ, бр. 43 от 08.06.2010 г./ следва да се обяви за противоконституционен.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България Конституционният съд

РЕШИ:

Обявява за противоконституционна разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /обн. ДВ, бр. 58 от 27.07.2009 г., последно изменение, ДВ, бр. 43 от 07.06.2010 г./ в частта „следствена“.

Председател:

Членове: